

ปัญหามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม¹

ภวิศา โชติชนารรรถ²

จากการศึกษาเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม โรงงานอุตสาหกรรมถือเป็นหนึ่งในสาเหตุใหญ่ที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศ หรือคือแหล่งกำเนิดมลพิษ และถือเป็นแหล่งกำเนิดหลักในการก่อ ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ไม่ว่าจะเป็นโรงงานไฟฟ้า โรงงานที่ต้องทำการหลอม โรงงานที่ใช้เชื้อเพลิง ไปจนถึงโรงงานรีไซเคิล หรือโรงงานหลอมเหล็กขนาดเล็ก ก็ล้วนเป็นสาเหตุของการเกิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ทั้งสิ้น ผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาแนวทางการแก้ปัญหา มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม เพราะกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ละอองยังไม่มีเป็นการเฉพาะ ยิ่งไปกว่านั้นการจะบังคับ โรงงานอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 นั้น ต้องพิจารณาหลายกฎหมายรวมถึงโทษที่ไม่ชัดเจน อีกทั้ง ช่องว่างของกฎหมายที่อำนวยความสะดวกแก่เศรษฐกิจ แต่อาจล้มค้ำถึงปัญหาทางด้านสิ่งแวดล้อม จึงทำให้เกิด ปัญหาที่ผู้ศึกษาสนใจสามประการซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษากฎหมายต่างประเทศเพื่อเปรียบเทียบข้อดีกับแนวทางการ แก้ไข หรือสร้างกฎหมายเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ อันเกิดจากฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 จึงได้ข้อสรุปดังต่อไปนี้คือ

ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดความหมายของโรงงานที่ทำให้โรงงานก่อให้เกิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 อยู่ บริเวณใกล้เคียงกับพื้นที่ชุมชนมากขึ้น นั้นเกิดจากการแก้ไขมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ““ โรงงาน” หมายความว่า “อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวมตั้งแต่ห้าแรงม้าหรือกำลัง เทียบเท่าตั้งแต่ห้าแรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่เจ็ดคนขึ้นไปโดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตาม สำหรับทำ ผลิตภัณฑ์ ประกอบ บรรจุ ซ่อม ซ่อมบำรุง ทดสอบ ปรับปรุงแปรสภาพ ลำเลียง เก็บรักษา หรือทำลาย สิ่งใด ๆ ทั้งนี้ตาม ประเภทหรือชนิดของโรงงานที่ กำหนดในกฎกระทรวง” ซึ่งหมายถึง โรงงานที่ไม่ถือเป็นโรงงานตาม พระราชบัญญัตินี้ที่ไม่ต้องจัดตั้งตามพระราชบัญญัติอาคาร เพราะไม่อยู่ในโรงงานประเภทตามประกาศที่ห้ามตั้งให้ บริเวณชุมชน ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 คือ โรงงานที่มีเครื่องจักรน้อยกว่า 5 แรงม้า หรือมีคนงานน้อยกว่า 7 คน แต่ต่อมาได้มีการแก้ไขตามพระราชบัญญัติ

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระ เรื่อง ปัญหามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มณฑิลา ภักดีคง และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร.พันธ์เทพ วิฑิตอนันต์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.คนพร จิตต์รุ่งเกียรติ

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

โรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 มาตรา 5 ““โรงงาน” หมายความว่า “อาคารสถานที่หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลัง รวมตั้งแต่ห้าสิบบางหรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ห้าสิบบางขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่ห้าสิบคนขึ้นไปโดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตามเพื่อประกอบกิจการโรงงาน ทั้งนี้ตามประเภทหรือชนิดของโรงงานที่กำหนดในกฎกระทรวง” ซึ่งทำให้ประเภทของโรงงานที่มีขนาดเล็กและไม่อยู่ภายใต้บังคับของกฎกระทรวงดังกล่าวรวมถึงพระราชบัญญัติผังเมือง และพระราชบัญญัติอาคารเพื่อความสะดวกในแง่ของเศรษฐกิจที่ลดขั้นตอนการจัดตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมโรงงานที่มีเครื่องจักรต่ำกว่า 50 แรงม้า หรือมีคนงานน้อยกว่า 50 คนจึงไม่อยู่ในบังคับกฎหมายที่กล่าวมาซึ่งจะต่อไปนี้จะเรียกว่าโรงงานขนาดเล็ก จึงทำให้โรงงานขนาดเล็กนี้สามารถจัดตั้งได้ใกล้พื้นที่บริเวณชุมชนมากขึ้น และส่วนใหญ่โรงงานประเภทนี้ จะเป็นโรงงานจำพวกที่มีการหลอม หรือใช้พลังงานเชื้อเพลิงจากการเผาไหม้ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 มากที่สุด

การศึกษาค้นคว้าปัญหามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมได้ศึกษาแนวทางเปรียบเทียบกับหลักการเกี่ยวกับกฎหมายสิ่งแวดล้อม และกฎหมายต่างประเทศ ซึ่งตามหลักความยุติธรรมทางสิ่งแวดล้อมนั้น ถือว่าการแก้ไขนิยามของโรงงานนี้ส่งผลกระทบต่อชุมชน เป็นการสร้างความไม่เสมอภาคระหว่างชุมชน และกลุ่มผู้ประกอบการเป็นอย่างมาก ซึ่งผู้ศึกษาได้ศึกษากรณีนี้เปรียบเทียบกับประมวลกฎหมายสิ่งแวดล้อม ของประเทศฝรั่งเศสและพบว่ากฎหมายฝรั่งเศสไม่ได้แบ่งแยกประเภทโรงงานตามขนาด แต่จัดตั้งหน่วยงานผู้เชี่ยวชาญที่จะตรวจสอบแผนการจัดตั้ง และดำเนินงานของโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อพิจารณาถึงประเภทว่าเป็นโรงงานอุตสาหกรรมประเภทที่ก่อให้เกิดผลด้านลบต่อสิ่งแวดล้อมหรือไม่ หากมีแนวโน้มว่าจะก่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสูงเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบจะไม่ออกใบอนุญาตด้านสิ่งแวดล้อมให้ซึ่งเท่ากับห้ามจัดตั้งโรงงาน ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าการแบ่งแยกโรงงานตามประเภทที่ก่อมลพิษเพื่อประโยชน์ในการแบ่งแยกหรืออนุญาตให้จัดตั้งที่บริเวณใดบ้างนั้นถือเป็นเรื่องที่จะให้ความยุติธรรมกับชุมชน และสิ่งแวดล้อมได้อย่างมาก นอกจากนั้นหากโรงงานใดที่มีแผนดำเนินงานที่กระทบต่อสิ่งแวดล้อมอย่างมากก็ไม่ควรจัดตั้งตั้งแต่แรกถือเป็นการยับยั้งเหตุที่โรงงานอุตสาหกรรมจะกระทำการใด ๆ อันเป็นการทำลายสิ่งแวดล้อมก่อนตามหลักการป้องกันไว้ก่อนอย่างดีที่สุด อย่างไรก็ตามหากจะจัดตั้งหน่วยงานตรวจสอบโรงงานอุตสาหกรรมตั้งแต่ยังไม่ก่อตั้งนั้นจะต้องมีผู้ตรวจสอบที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญสูงมากซึ่งประเทศไทยนั้นอาจจะยังมีอยู่น้อย

ปัญหาประการที่ต่อมาก็คือ ปัญหาการจัดการกับโรงงานอุตสาหกรรมเมื่อค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในอากาศ เกินมาตรฐาน ประเทศไทยนั้นมีการกำหนดค่ามาตรฐานของค่าเฉลี่ยฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในอากาศไว้โดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 มาตรา 32 (4) ซึ่งให้อำนาจคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติออกเป็น ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 36 (พ.ศ.2553)

เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ที่กำหนดให้ค่าเฉลี่ยของฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในอากาศ ในเวลา 24 ชั่วโมงจะต้องไม่เกิน 50 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) ในเวลา 1 ปีจะต้องไม่เกิน 25 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร การกำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ซึ่งเป็นการกำหนดค่ามาตรฐานที่สูงกว่าที่องค์กรอนามัยโลกแนะนำอยู่กว่าเท่าตัว เห็นได้ว่าขัดต่อหลักการระวังไว้ก่อนอันต้องระวังมิให้เกิดภัยต่อสุขภาพของประชาชน ซึ่งตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ มาตรา 59 ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดให้ท้องถิ่นเป็นเขตควบคุมมลพิษเพื่อดำเนินการควบคุม ลด และขจัดมลพิษได้ ในกรณีที่ปรากฏว่าท้องที่ใดมีปัญหามลพิษซึ่งมีแนวโน้มที่จะร้ายแรงถึงขนาดเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนหรืออาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม เช่น ออกเป็นหนังสือเป็นคำสั่งแก่โรงงานอุตสาหกรรมที่ปล่อยฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ซึ่งจะเห็นว่าเป็นการร้ายแรงถึงขนาดที่เป็นอันตราย แต่ด้วยค่ามาตรฐานที่สูง เกณฑ์ค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในอากาศของไทยที่จะถือว่าเป็นอันตรายต่อสุขภาพก็ต้องรอให้ประชาชนต้องทนอยู่กับฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในอากาศเป็นเวลานานเสียก่อน ทั้งนี้ จะส่งผลกระทบโดยตรงต่อกลุ่มคนที่มีความเสี่ยงหรือกลุ่มคนเปราะบางก่อน เช่นนี้ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าประเทศไทยนั้นยังขาดกฎหมายที่สามารถบังคับใช้ได้ทันทีที่พบว่าค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในอากาศเกินมาตรฐานจะสามารถสั่งหยุด หรือระงับการผลิตหรือการดำเนินงานใด ๆ ของโรงงานที่จะทำให้บรรเทาปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในอากาศได้ทันที และผู้ศึกษาได้นำกฎหมายเกี่ยวกับการบังคับทุกฝ่ายได้ทันทีหากค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในอากาศเกินมาตรฐาน เพราะประเทศเกาหลีนั้นมีการตั้งค่ามาตรฐานฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในอากาศไว้เท่ากับประเทศไทย แต่มีกฎหมายที่สามารถบังคับได้ทันทีเพื่อลดความเสี่ยงแก่กลุ่มคนเปราะบาง และบรรเทาเหตุได้ทันที คือ พระราชบัญญัติพิเศษเกี่ยวกับการลดและการจัดการฝุ่นละอองขนาดเล็ก โดยเฉพาะ ซึ่งสามารถมีคำสั่งให้หยุด การดำเนินงานของโรงงานอุตสาหกรรม การก่อสร้าง และการคมนาคมที่ไม่จำเป็นได้ทันที ประกำหนดให้ต้องเผื่อระวังหากมีค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในอากาศสูงเกินมาตรฐาน จะประกาศให้หยุดประชาชนงดทำกิจกรรมกลางแจ้ง โดยกำหนดให้มีการหยุดโรงเรียนเพื่อป้องกันกลุ่มเปราะบาง บัญญัติเป็นการเจาะจงเลย

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงเห็นว่าหากประเทศไทยมีการออกกฎหมายที่สามารถบังคับได้ทันทีในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในอากาศ ก็จะสามารถลดขั้นตอนที่จะทำให้เพิ่มโอกาสเสี่ยงที่ฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในอากาศจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพประชาชนมากขึ้น ให้มีความรวดเร็ว เฉพาะเจาะจงและไม่จำเป็นต้องดำเนินการผ่านหลายหน่วยงานอีกด้วย

ปัญหาประการสุดท้าย ปัญหาเกี่ยวกับบทกำหนดโทษแก่โรงงานอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในอากาศ จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นประเทศไทยนั้นยังไม่มีกฎหมายเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในอากาศ เมื่อโรงงานอุตสาหกรรมก่อฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในอากาศ จึงต้องรับโทษตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 96 และมาตรา 97 ซึ่งเป็นการรับโทษทางแพ่งอันผู้เสียหายต้องเป็นผู้นำสืบเพื่อฟ้องร้องบังคับเอาแก่โรงงานอุตสาหกรรมด้วยตนเองซึ่งถือเป็นภาระแก่ประชาชน เพราะการพิสูจน์ความเสียหายนั้นต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าโรงงานอุตสาหกรรมใด ๆ เป็นผู้ก่อมลพิษ จำเป็นต้องใช้เครื่องมือเฉพาะและผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบซึ่งใช้ค่าใช้จ่ายสูงมาก ดังนี้โทษทางแพ่งกับเรื่องของสิ่งแวดล้อมในไทยนั้นจึงถือเป็นเรื่องที่ยังเป็นปัญหาอยู่มาก

อย่างไรก็ดีกฎหมายไทยได้กำหนดโทษอาญาไว้เพื่อการกระทำที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายอันเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมไว้ในหลายพระราชบัญญัติ และขึ้นอยู่กับหลายหน่วยงานเช่นนี้ผู้ศึกษาเห็นว่า นอกจากการไม่มีกฎหมายเป็นการเฉพาะกับเรื่องฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในอากาศจึงต้องใช้หลายกฎหมายอันมีหน่วยงานที่ดูแลต่างกันในการพิจารณาลงโทษผู้กระทำความผิดต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนแล้ว ยังขาดการกำหนดโทษที่เพียงพอทั้งเรื่องโทษทางอาญาของไทยที่ไม่มีการแยกอัตราโทษของบุคคลธรรมดา และนิติบุคคล เพราะโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่นั้นเป็นนิติบุคคล ส่งผลให้อัตราโทษเล็กน้อยมากเมื่อเทียบกับรายได้ของโรงงานอุตสาหกรรมจึงไม่ทำให้โรงงานอุตสาหกรรมเกรงกลัวอันเป็นการไม่สำเร็จวัตถุประสงค์ของการกำหนดโทษเพื่อป้องกันการกระทำความผิด และขัดต่อหลักการทางกฎหมายสิ่งแวดล้อมที่กฎหมายสิ่งแวดล้อมควรจะระงับเหตุที่จะเกิดขึ้นได้ด้วย

และได้ศึกษาหลักการลงโทษทางอาญากับนิติบุคคลของประเทศอเมริกา และเห็นว่าการลงโทษทางอาญาแก่นิติบุคคลให้ได้ประสิทธิภาพก็ต้องทำให้นิติบุคคลนั้น ๆ กลัวได้ กล่าวคือต้องกำหนดโทษนอกจากตัวเงิน เพราะโรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่มีกำลังที่จะจ่ายค่าปรับทางอาญาที่ประเทศไทยกำหนดไว้ไม่สูงมากได้ นอกจากนั้นผู้ศึกษายังเห็นว่าพระราชบัญญัติป้องกันและควบคุมมลพิษทางอากาศ 2018 ของประเทศจีน ที่กำหนดเรื่องเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศไว้โดยเฉพาะเป็นการกำหนดหน้าที่ของหน่วยงานซึ่งดูแลเรื่องเกี่ยวกับมลพิษโดยเฉพาะ ซึ่งจะดูแลควบคุมผู้ก่อมลพิษทุก ๆ แหล่งไม่ใช่เพียงโรงงานอุตสาหกรรม แต่ถือว่าเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับมลพิษทางอากาศซึ่งสามารถกำหนดโทษได้เฉพาะกับเหตุมากขึ้น โดยที่พระราชบัญญัตินี้กำหนดโทษแก่เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ตรวจสอบดูแล กรณีเจ้าหน้าที่ทุจริตด้วย ซึ่งผู้ศึกษาเห็นว่ากำหนดโทษแก่เจ้าหน้าที่ที่ทุจริตในกรณีเช่นนี้ถือว่าจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การศึกษาค้นคว้าปัญหามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมพบว่ามีข้อเสนอแนะคือ

1. ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดความหมายของโรงงานที่ทำให้โรงงานที่ก่อให้เกิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 อยู่บริเวณใกล้เคียงกับพื้นที่ชุมชนมากขึ้น คือ

1.1 แก้ไขมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2562 เป็น “โรงงาน” หมายความว่า อาคาร สถานที่ หรือยานพาหนะที่ใช้เครื่องจักรมีกำลังรวม ตั้งแต่ 5 แรงม้าหรือกำลังเทียบเท่าตั้งแต่ 5 แรงม้าขึ้นไป หรือใช้คนงานตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป โดยใช้เครื่องจักรหรือไม่ก็ตามเพื่อประกอบกิจการโรงงาน ทั้งนี้ ตามประเภทหรือชนิดของโรงงาน ที่กำหนดในกฎกระทรวง”

1.2 แก้ไขกฎกระทรวงกำหนดประเภท ชนิด หรือขนาดของโรงงาน เป็น

(1) โรงงานจำพวกที่ 1 ได้แก่โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่เมื่อจะประกอบกิจการโรงงานได้ทันทีตามความประสงค์ของผู้ประกอบกิจการ

(2) โรงงานจำพวกที่ 1 ได้แก่โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่เมื่อจะประกอบกิจการต้องขออนุญาตก่อน

(3) โรงงานจำพวกที่ 1 ได้แก่โรงงานประเภท ชนิด และขนาดที่เมื่อจะประกอบกิจการต้องได้รับใบอนุญาตก่อน

1.3 ออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหน้าที่โรงงานประเภทใดประเภทหนึ่งหรือทุกประเภท

(1) กำหนดจำนวนและขนาดของโรงงานแต่ละประเภทหรือชนิดที่จะให้ตั้งในท้องที่ใดท้องที่หนึ่ง

(2) กำหนดชนิด ประเภท คุณภาพ ปริมาณของวัตถุพิษ หรือหรือแหล่งที่มาของวัตถุพิษ

(3) กำหนดคุณภาพ ชนิด ปริมาณ ประเภทของพลังงานที่ใช้ในโรงงาน

2. ปัญหาการจัดการกับโรงงานอุตสาหกรรมเมื่อค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในอากาศ เกินมาตรฐานคือ

2.1 แก้ไข ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 36 (พ.ศ.2553) เรื่อง กำหนดมาตรฐานฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน ในบรรยากาศโดยทั่วไป ข้อ 1 ให้คำมาตรฐานของฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในอากาศลดลง “กำหนดค่ามาตรฐานฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอนก็เพื่อเป็นเกณฑ์ทั่วไปในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพของสิ่งแวดล้อม โดยที่กำหนดค่าที่ฝุ่นสามารถมีได้ ซึ่งกำหนดว่าค่าเฉลี่ยในเวลา 24 ชั่วโมงจะต้องไม่เกิน 25 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร และค่ามัธยิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) ในเวลา 1 ปีจะต้องไม่เกิน 10 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร”

2.2 ให้รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ให้ เมื่อค่ามาตรฐานฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอนค่าเฉลี่ยในเวลา 24 ชั่วโมงจะต้องเกิน 25 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร ถือเป็นเหตุเดือดร้อนรำคาญตามมาตรา 25 และให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีอำนาจระงับการผลิตของโรงงานในบริเวณนั้นทันที

3. ปัญหาเกี่ยวกับบทกำหนดโทษแก่โรงงานอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ในอากาศ คือ

3.1 เพิ่มเติมมาตรา 96 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 “หากมีผู้เสียหายกล่าวอ้างว่าได้รับความเสียหายอันเกิดจากการกระทำของผู้ใด และศาลพบหลักฐานอันสมควรเชื่อว่าความเสียหายนั้นเกิดจากความจงใจ หรือประมาทเลินเล่อของผู้ปล่อยมลพิษ หรือจงใจหรือประมาทเลินเล่อหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบหรือมาตรฐานสิ่งแวดล้อม หรือกระทำการใดเพื่อปกปิด หรือหลบเลี่ยงความรับผิดชอบ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่สิ่งแวดล้อม และผู้อื่น ผู้นั้นต้องระวางโทษตามความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ผู้เสียหาย และต้องเสียค่าเสียหายเชิงลงโทษเป็นจำนวนร้อยละ 50 ของผลกำไรของกิจการนั้น